

paa, at det frederiksborgske Stutteries væsentligste Nytte var, at det skabte endeel Embeder og Pensioner, og endelig besluttede Udvalget sig til, trods Overbeviisningen om sin Anstuelsses Rigtighed, endnu at lade det bestaae paa en meget tarvelig Maade, indtil Rigsdagen til næste Aar kunde tage nærmere Bestemmelse om, hvad der skulde skee; men jeg kan dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at allerede efter hvad den daværende Ordfører, den nuværende Finantsminister, oplyste, var der til Udvalget kommet saadanne Meddelelser fra indsigtsfulde og kyndige Mænd i Sjælland, at Udvalget ikke havde nogen Tvivl om, at den hele Yorkshire eller coach-horse Race, Rarethhesten, hvad man nu vil kalde den, aldeles havde forfeilet sin Hensigt, og dette var en af Grundene, som gjorde det tvivlsomt, om man skulde vedblive med denne Forretning. Da nu Loven blev endelig vedtagen i 3die Sessjon, hittede flere af Medlemmerne sig paa en saadan Maade, at det er utvivlsomt, at Meningen har været, at denne Lov, hvis den ikke fortjente en bedre Skjæbne, skulde døe, naar 10 Aar vare omme. Den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) hittede sig derhen, at han gav efter for en „Fordom“ og vilde lade endnu nogle Aar gaae hen med Forsøg. Et andet æret Medlem (Vesperfen) hittede, at det endnu ikke var ham bekjendt, at nogen Industri, som Staten drev for sin Regning, nogeninde var lykkes, og han opfordrede Alle og Enhver til at paavise blot en eneste Industri, som, naar den blev drevet af Staten, var lykkes. Og hvad sagde endelig den ærede Ordfører derom? Han sagde: Ingen privat Mand kan overtage Frederiksborg Stutteri, men Staten kan gjøre det, Staten kan, naar den vil paatage sig i en vis Række af Aar med en moderat Bekostning at holde Stutteriet vedlige, derved bringe det Spørgsmaal til Afgjørelse, om den skal vedblive at hvede Tilflugt dertil eller ikke; viser det sig da, at Opgaven ikke er løst, „vil vistnok Ingen længere forsvare et saadant Instituts Bestaaen.“ Derfor mener han, at der i Loven bør indføres en Bestemmelse om en vis Tid, hvori disse Forretninger foreløbigt skulle vedligeholdes; altsaa Loven skal indføres som en Prøve. Nu

er Prøven gjort, og jeg vil komme til at vise de Herrer, hvorledes Prøven, efter Alt, hvad jeg har kunnet samle, er faldet ud, og saa vil jeg spørge Enhver af de Herrer her i Thinget: Var det rigtigt eller urigtigt paa Finantsloven at nægte Summen til Fortsættelsen af en saadelig Industri, at nægte Penge, for at Regjeringen ikke skulde kaste dem ud efter dem, der allerede ere øste ud til Prøver. Loven kan gjerne bestaae, den befatter Finantsudvalget sig ikke med, men Finantsudvalget er i sin gode, og jeg paastaar i sin constitutionelle Ret, naar det siger til Regjeringen: Disse Penge bevilge vi ikke mere til gjentagne Forsøg, som allerede have vist sig at være flette, og jeg holder mig overbeviist om, at havde det Finantsudvalg, som sad i tredje Sessjon, ogsaa iaar været Finantsudvalget, saa vilde det have indstillet det Samme, som jeg har gjort, nemlig at nægte Pengene til en Fortsættelse af denne Forretning. Det er en meget god Ræsoning, som jeg vil anbefale de ærede Medlemmer af Thinget og de ærede Ministre, at læse hvad der foregik under anden og tredje Sessjon, og hvad Folkethinget dengang anbefalede; det var gode og sunde Principer, som dengang kom for Dagen. Dengang ivredde man imod at pensionere Theaterpersonalet, men foreslog snarest muligt at ophæve Porcellainsfabrikken, man havde som sagt de meest levende Tvivl, om Stutteriindustrien skulde vedblive at drives for Statens Regning; og det er efter min Mening beklageligt, at vi nu efter 10 Aars frugtesløse Forsøg atter skulle ledes ind i en saa kostbar Prøvelshistorie. Jeg haaber, at samtlige 5 Herrer, — skjøndt nogle af dem ikke ere her tilstede i aften, — som nu ere her tilbage af det daværende Finantsudvalg, og hvoraf de 3 ere Ministre, ville assistere mig til tredje Behandling i at foreslaae Thinget at fastholde, hvad det dengang indstillede. Naar de henseer til, hvad de tidligere have besluttet, og de ville undersøge Sagen paant, maade de komme til den Overbeviisning, at de ikke kunne gjøre noget Bedre end nægte alle Bevillinger til Stutteri-væsenet. At der her i Landet har hersket den almindelige Tro, som jeg har omtalt, at Loven skulde døe om 10 Aar, naar den ikke gjorde den tilsigtede Nytte, derfor har jeg et Beviis i et Ugeskrift for Landmænd af 5te November